

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/159/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1623201103
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Arnouldová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:1623201103.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Arnouldovej a sudkýň JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Fedora Benku, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti A. B., nar. XX.XX.XXXX a C. B., nar. XX.XX.XXXX, obe deti bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, Malacky, deti rodičov: matky D. B. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F., B. G. XXXX/XX, t.č. bytom H., I. A. G. XXX/XX, právne zast.: Kanisová & Kanis Advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Bratislava, Ďumbierska 3F, a otca C. D. B. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. XXX, K. L., právne zast.: JUDr. Eva Kubaská, advokátka so sídlom Bratislava, Vajnorská 137, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Malacky zo dňa 26.06.2023 č.k. 8P/108/2023-179, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **m e n í** tak, že návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia **zamieta**.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie, podľa ktorého otec maloletých detí je do právoplatného ukončenia konania vedeného na tunajšom súde pod sp. zn. 8P/35/2022 oprávnený stretávať sa s maloletou A. a s maloletou C. raz týždenne v trvaní 2 hodiny v priestoroch organizácie Rada pre práva dieťaťa, so sídlom Spartakovská 3, Trnava, pracovisko Račianska 153, Bratislava, za asistencie psychológa s tým, že deň a hodinu je oprávnená určiť poverená organizácia po dohode s rodičmi. Zároveň rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil aplikáciou ustanovení § 324 ods. 1, ods. 3, § 325 ods. 1, § 329 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), § 361 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP), vecne tým, že z návrhu otca a zistených skutočností mal dostatočne osvedčenú potrebu bezodkladnej úpravy styku otca s maloletými deťmi. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že súd mal obsahom spisového materiálu zistené, že právne vzťahy medzi účastníkmi doteraz neboli rozhodnutím súdu upravené. Spolužitie rodičov skončilo, keď v konaní sp. zn. č. 31C/7/2022 súd uznesením zo dňa 27.01.2022 uložil otcovi detí povinnosť po dobu 3 mesiacov nevstupovať do ich rodinného domu v obci H., rozhodnutie nadobudlo vykonateľnosť dňa 31.01.2022 a právoplatnosť dňa 16.02.2022. Na OS Malacky sa pod sp. zn. 8P/35/2022 vedie konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, kde sa v súčasnosti vykonáva znalecké dokazovanie. Súd uznesením zo dňa 16. 03.2022, právoplatným dňa 31.03.2022, zamietol návrh otca na vydanie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal dočasne upraviť výkon rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, ktoré navrhol zveriť do osobnej starostlivosti matky, určiť mu výživné vo výške 250 eur mesačne pre maloletú A. a 200 eur mesačne pre maloletú C., a upraviť jeho stretávanie sa s maloletými deťmi každý párný víkend, každú stredu poobede, ako aj počas prázdnin a sviatkov. Zamietnutý bol následne aj jeho návrh, požadujúci uložiť matke povinnosť informovať otca o všetkých plánovaných návštevách lekárov, psychológov, špeciálnych psychológov minimálne tri dni vopred pred plánovaným vyšetrením

maloletých. Na OS Malacky aktuálne prebieha pod sp. zn. 8P/169/2022 na návrh otca aj konanie o uloženie výchovného opatrenia. Súd prvej inštancie konštatoval, že z obsahu spisového materiálu má preukázané, že matka otcovi kontakt s maloletými deťmi takmer neumožňuje a jeho snahy o asistované stretnutie s deťmi za prítomnosti matky, v priestoroch ÚPSVaR Malacky matka rovnako neguje a to napriek tomu, že otec na nátlak matky ústretovo súhlasil aj s prítomnosťou právneho zástupcu matky pri realizovaní styku. Ako vyplýva z emailovej komunikácie medzi otcom, matkou a ÚPSVaR Malacky, matka sa dohodnutého stretnutia 06.02.2023 nezúčastnila s odôvodnením, že stretnutie s otcom jej ošetrojúci psychiater neodporúča, nakoľko by mohlo zhoršiť jej zdravotný stav a navrhla stretnutie odložiť, kým sa jej stav nezlepší, resp. kým zaberie úprava liečby. Ďalšie termíny matka ani po výzve ÚPSVaR Malacky nenavrhol, z matkou predložených lekárskejších správ nevyplýva, ako liečba prebieha, resp. aký je predpoklad ukončenia liečby. Konanie o uloženie výchovného opatrenia vedené pod sp. zn. 8P/169/2022 nie je doposiaľ právoplatne skončené, matka navrhuje návrh otca na nariadenie výchovného opatrenia za účelom zlepšenia komunikácie rodičov zamietnuť, na pojednávanie nariadené v tejto veci dňa 16.05.2023 sa matka, ani jej právny zástupca nedostavili, dôvod žiadosti právneho zástupcu o odročenie sa ukázal ako neopodstatnený, súd ho preto neakceptoval, následne právny zástupca matky opätovne žiadal o ospravedlnenie neúčasti matky na pojednávaní z dôvodu, že matku prítomnosť otca stresuje a zhoršuje jej zdravotný stav, k čomu doložil lekársku správu od psychiatra H. C. M. zo dňa 03.11.2022. Súd ospravedlnenie akceptoval s poznámkou, že je nutná prítomnosť právneho zástupcu matky a následne bolo súdu doručené písomné ospravedlnenie neúčasti tohto právneho zástupcu s návrhom na odročenie pojednávania z dôvodu nezachovanej lehoty na prípravu pojednávania, čomu súd síce vyhovel avšak považuje takéto konanie matky a jej právneho zástupcu za účelové so zámerom oddialiť rozhodnutie vo veci. Vychádzajúc z uvedeného nie je možné teda očakávať, že by k stretnutiu otca s maloletými deťmi, resp. k nariadeniu výchovného opatrenia rodičom a maloletým deťom v dohľadnej dobe došlo.

3. Za uvedenej situácie, keď rodičia nevedia dospieť k dohode na stretávaní sa otca s deťmi, resp. keď matka odmieta akýkoľvek kontakt maloletých detí s otcom, bolo podľa názoru prvoinštančného súdu v kontexte posudzovania najlepšieho záujmu maloletých detí potrebné styk autoritatívne upraviť, aby mali deti čo možno najskôr zabezpečený pravidelný (i keď v obmedzenom rozsahu) kontakt s otcom a aby mal otec možnosť vybudovať si vzťah s maloletou C., ktorý si vzhľadom na jej nízky vek v čase odlúčenia vybudovať nestihol a zároveň mal možnosť obnoviť vzťah s maloletou A., ktorý bol blízky, avšak odlúčením od otca došlo k jeho prerušeniu. Súd poukázal na nutnosť rešpektovať právo dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom, na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov, ako aj právo na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi, a to aj v prípade, že rodičia sú v neustálom konflikte. V danom prípade matka nedáva záruku, že by dobrovoľne umožnila otcovi kontakt s deťmi. Aj keď matka uvádza a preukazuje lekárske potvrdzeniami, že kontakt s otcom zhoršuje jej zdravotný stav, súd konštatuje, že trestné konanie vedené na základe podania matky nie je žiadnym spôsobom ukončené, doposiaľ je iba začaté a nie je vedené voči otcovi ako osobe podozrivej zo spáchania trestného činu. Matka odmieta akúkoľvek ponuku na odbornú pomoc resp. intervenciu pri obnovení kontaktov otca s maloletými deťmi. Aj keď matka poukazuje na to, že maloletá A. odmieta kontakt s otcom a má z otca traumy (viď vyjadrenie maloletej A. v materskej škole), súd konštatoval, že z vyjadrenia H. N. je možné vydedukovať záver, že maloletá A. preberá postoje samotnej matky k otcovi, ktoré tvrdenie je podporené aj vyjadrením kolízneho opatrovníka na margo snahy matky preberať situáciu v rodine za prítomnosti maloletej A.. Navyše pokiaľ ide o mal. C., táto bola v čase odchodu otca zo spoločnej domácnosti v takom útlom veku, že si nemohla uvedomovať konflikt medzi rodičmi, je však nebezpečenstvo, že postupom času začne aj ona preberať odmietavé správanie sa matky voči otcovi a môže tak byť jej vzťah s otcom ťažko narušený.

4. Súd prvej inštancie bol preto toho názoru, že zabezpečenie asistovaného styku s maloletými deťmi by mohlo byť účinným prostriedkom na zachovanie, obnovenie a rozvíjanie vzťahu otca s maloletými deťmi, nemusí prísť vôbec ku kontaktu matky s otcom detí, stretnutie otca s deťmi by prebiehalo výlučne za prítomnosti odborníka - psychológa, ktorý má najlepšie predpoklady pracovať na obnovení kontaktov a vzťahu maloletých detí s otcom. Ponechanie súčasného stavu veci nesie v sebe riziko úplného prerušenia kontaktu otca s maloletými deťmi, čo by nepochybne malo negatívny dopad na ich zdravý vývoj a vzťahy s otcom do budúcnosti. Otec navrhol poveriť vykonávaním asistovaného styku Radu pre práva dieťaťa, pracovisko Račianska 153, 831 53 Bratislava, ktorú preto súd oslovil a na základe odpovede dospel k záveru, že najvhodnejším riešením bude stanoviť iba rozsah stretnutia otca s deťmi s tým, že dobu a čas stretnutia po dohode s rodičmi určí priamo táto organizácia. Súd určil frekvenciu stykov raz týždenne v trvaní 2 hodiny za asistencie psychológa berúc do úvahy dĺžku odlúčenia detí od

otca, ako aj tvrdenia matky, v ktorých otca obviňuje z dlhodobého psychického týrania matky a detí. O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 52 CMP.

5. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonnej lehote odvolanie matka. Podľa nej neboli splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia, viaceré tvrdenia otca v návrhu sú nepravdivé, matka pritom odkazuje v otázke spolužitia rodičov na svoje doterajšie vyjadrenia vo veci sp.zn. 8P/35/2022. Otec jej nezvykol s ničím pomáhať, ani s deťmi, ktoré nikdy sám neokúpil, nepripravil im jedlo, v noci matku i deti budil hlukom pod vplyvom alkoholu, žil si svoj život, budoval svoje podnikanie, cestoval, venoval sa svojim koníčkom, spávať nechodil pred 02.00 hodinou ráno, mal. A. bola často svedkom toho, ako otec požíva alkoholické nápoje do ranných hodín a často bývala do ranných hodín pri ňom. Otec ju oslovoval rôznymi urážlivými prezývkami, ako teroristka, A., sprostaňa sprostá, krava a pod., z čoho má maloletá doteraz traumu. Súd už v uznesení zo dňa 16.03.2022 č.k. 8P/35/2022-76 (ktorým zamietol otcov návrh na úpravu styku s maloletými každý páry týždeň od piatka 17.00 hod. do nedele do 17.00 hod. a každý týždeň v stredu od 17.00 hod. do 20.00 hod.), v odôvodnení okrem iného uviedol, že otec svojím doterajším správaním nedáva záruku, že by zabezpečoval riadne starostlivosť najmä o maloletú A. počas doby, ktorú požaduje určiť v neodkladnom opatrení, z vyjadrení otca je zrejmé, že má problém v prípade keď dieťa nechce spať, vyhráža sa, že maloletej fyzicky ublíži, odmieta jej pripraviť teplé jedlo, jeho vyjadrovanie (mimoriadne vulgárne) nie je vhodné k tomu, aby mu muselo byť vystavované maloleté dieťa. Takisto vyšetrojúci psychológ v súčasnosti odporučil neumožniť kontakt otca najmä s maloletou A., vyšetrojúci psychiater odporučil rodičom výchovné poradenstvo prostredníctvom Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie. Aj u mal. C. súd konštatoval, že táto je útleho veku a nie je záruka, že sa k nej bude správať otec inak ako k maloletej A.. Podľa vyjadrenia vyšetrojúcej psychologičky H. N. by pretrvávajúce doterajšie správanie sa otca vo vzťahu k maloletej A. mohlo na nej zanechať trvalé následky vo forme psychických porúch, alebo porúch osobnosti. Otec pritom aj v návrhu sponchybuje diagnózu maloletej A. resp. zľahčuje jej zdravotný stav, hoci má poruchu autistického spektra. Nie je teda celkom pravda, že by matka zamedzila otcovi prístup k deťom, pretože to bol v prvom rade súd, ktorý jeho návrh na úpravu styku zamietol, pričom matka, hoci na ňu stretávanie sa s otcom vôbec neovplyvilo dobre (bola jej aj diagnostikovaná posttraumatická stresová porucha), opakovane pristúpila na stretnutie detí s otcom. Dňa 01.06.2022 sa uskutočnilo na žiadosť otca stretnutie, pretože chcel deťom odovzdať darčeky k sviatku MDD, maloletá A. bola vystresovaná, už od rána mala horúčku a vracala a počas stretnutia sa triasla, odmietala vyjsť z domu a ani na prosby otca si nevyšla prevziať osobne darčeky. Aj ďalšie dva dni po stretnutí ešte vracala a matke sa zverila, že má zlé sny. Dňa 15.06.2022 sa otec stretol len s matkou a maloletou C., nakoľko A. odmietla ísť na stretnutie. Aj matke prítomnosť otca spôsobuje stres, čo nakoniec potvrdil jej ošetrojúci psychiater H. M., ktorý jej diagnostikoval posttraumatickú stresovú poruchu a odporučil vyhýbať sa osobnému kontaktu s otcom, napriek tomu matka opätovne súhlasila s ďalším stretnutím otca s maloletými za účelom osobného odovzdania vianočných darčiekov deťom, kedy matka prišla na predzáhradku aj s maloletou C., čo maloletej bolo nepríjemné, celé stretnutie sa nieslo v napätej atmosfére, pričom matka z uvedeného stretnutia poskytuje súdu zvukovú nahrávku.

6. V ďalšom matka poukázala na to, že rodičia otca taktiež podali návrh na súd na nariadenie neodkladného opatrenia o úprave styku s maloletými vnučkami, ktorý návrh bol súdom zamietnutý pre pochybnosti, či navrhovaný styk je aktuálne vôbec v záujme maloletých a či v danom čase nepredstavuje riziko možného ohrozenia riadneho fyzického a duševného vývoja detí. Zamietnutý bol aj návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia a to uloženia informačnej povinnosti, keď súd dospel k záveru, že v prípade uloženia povinnosti matky informovať otca detí vopred o plánovaných návštevách u lekárov je nanajvýš pravdepodobné, že vzhľadom na charakter správania otca, s poukazom na vedené trestné konanie voči jeho osobe by zo strany otca mohlo dôjsť k narušeniu priebehu týchto lekárskeho vyšetrení, kedy by sa otec mohol dostať na dané vyšetrenia, a uvedené by nebolo v záujme maloletých detí. Matka poukázala na správu Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie zo dňa 03.03.2022, z ktorej vyplýva, že „do času, kým sa podozrenie z domáceho násillia nevyjasní, neodporúča sa kontakt otca s maloletou A., ani mladšou C.“. Otec zneužíva proti matke výsledky znaleckého dokazovania v trestnom konaní, vyberá vety vytrhnuté z kontextu, pričom krajská prokuratúra vyslovila záver, že výstup znalca je nevierohodný pre rozpory výpovede a znaleckého posudku. Matka poukazuje na diagnózu maloletej A. (porucha autistického spektra – Aspergerov syndróm, o čom matka predkladá diagnostiku AS – správu Adept Žilina a lekársku správu od H. F.), u ktorej diagnózy je nutné citlivo reagovať na potreby dieťaťa a predchádzať problémom elimináciou spúšťačov, ktorými môže byť zmena prostredia, nové neznáme situácie a pod., pričom práve vyvíjaním tlaku dochádza k preťaženiu dieťaťa.

Zobrať maloletú A., ktorej navyše bola tiež diagnostikovaná posttraumatická stresová porucha s ohľadom na skúsenosti a zážitky s otcom v minulosti, na stretnutie proti jej vôli by malo mimoriadne negatívny vplyv na jej zdravotný stav. Súd pochybil, keď nerešpektoval odporúčanie psychologičky pani N. a lekársku správu a nariadil asistovaný styk otca s maloletými a to napriek hrozbe, že ak bude maloletá A. vystavovaná hrubému správaniu zo strany otca, môže sa u nej prejaviť psychická porucha, pričom podľa názoru matky je nevyhnuté aj k C. pristupovať obdobne ako ku A., a síce rešpektovať jej aktuálne potreby, cítenie a nevyvíjať na ňu nátlak, pretože ako vyplýva z predkladanej správy od pediatričky H. O., u maloletej C. prebiehala diagnostika v ambulancii detskej psychológie a terapie ADPT s.r.o. dňa 17.04.2023, pre nízky vek maloletej diagnostika nie je uzatvorená, avšak je tu existencia vysokého rizika vývinu pervazívnej vývinovej poruchy a to Aspergerovho syndrómu.

7. Matka má výhrady aj pokiaľ ide o inštitúciu, ktorá má zabezpečovať asistovaný styk, a ktorá je pre matku absolútne neprijateľná, keď nemá potrebnú akreditáciu a nie je zrejmé, kto zaručuje kvalitu poskytovaného asistovaného styku. V ďalšom opisala jednotlivých členov Rady pre práva dieťaťa, ktorým vytýka nespôsobilosť pre výkon takýchto činností s poukazom na vydané súdne rozhodnutia, ktoré sa týchto osôb týkajú, a ktoré podľa matky zakladajú dôvodné pochybnosti o kvalite tohto občianskeho združenia a vážne obavy o priebeh asistovaného styku na jeho pôde, zvlášť pri diagnóze maloletej A.. Na základe uvedeného matka žiadala, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil a návrh otca zamietol. K podanému odvolaniu doložila lekárske správy, vyjadrenia a súdne rozhodnutia, na ktoré sa odvoláva.

8. Otec maloletých v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu bol toho názoru, že súd rozhodol správne, nakoľko je preukázané, že jeho styk s deťmi sa nerealizuje od januára 2022 a matka nedáva záruku, že dobrovoľne otcovi styk s deťmi umožní, pričom je to matka, ktorá odmieta ponuky na odbornú pomoc odvolávajúcu sa na odmietanie maloletej A. kontaktu s otcom. Pokiaľ matka v odvolaní poukazuje na lekársku správu z marca 2022 vypracovanú H. N., táto bola vypracovaná tendenčne, a to najmä z vyjadrení matky a následného vyšetrenia dieťaťa, otec nemal možnosť sa k vývoju vzťahov vyjadriť a preto by takáto správa nemala byť zo strany súdu reflektovaná a súd by mal vyhodnocovať takto matkou produkované dôkazy v kontexte jej celkového prístupu a správania sa. Zo správania A. a jej reakcií, podľa H. N. bolo zrejmé, že sa pri otcovi cítila čiastočne zmätená, bola aj spokojná keď jej vymýšľal rozprávky a hral sa s ňou, ale sa aj bála, keď otec kričal. V čase vyšetrenia bolo dieťa bez väčších ťažkostí, jej správanie bolo dobré. Označená správa bola podkladom k prvému rozhodnutiu súdu o zamietnutí návrhu otca na úpravu styku s maloletými, pričom súd v odôvodnení poukázal i na vyjadrenia H. N., ktorá následne dňa 19.09.2022 vypovedala ako svedkyňa v trestnom konaní a uviedla, že A. kopíruje emócie a správanie matky, čo je v tomto veku prirodzené. Je teda zrejmé, že negatívne nastavenie maloletej voči otcovi je spôsobené matkinou manipuláciou s názorom dieťaťa. Od otcovho vykázania z obydľia, t.j. od januára 2022 maloletá A. nemala s otcom kontakt, stretli sa len raz v roku 2022 na pôde ÚPSVaR, kedy bol vykonaný pohovor s maloletou, bez možností akejkoľvek interakcie s otcom, ktorý bol prítomný na chodbe. Vzhľadom na odstup času, teda 20 mesiacov od posledného stretnutia s otcom, je maloletá A. vystavovaná negatívne ovplyvňovaniu zo strany matky, nakoľko ešte v marci 2022 spomínala pozitívne na to, keď jej otec vymýšľal rozprávky. Súd preto podľa názoru otca správne dospel k záveru, že je potrebné zachovať vzťah maloletých detí k obojrodičom. Matka opakovane predkladá vyjadrenia a listiny, ktorými otca neustále spochybňuje ako alkoholika a tyrana, pričom z otcom predkladaných dôkazov (napr. zo vzájomnej sms komunikácie, správy Centra pre liečbu drogových závislostí z 20.05.2022) sú tvrdenia matky spochybnené, resp. vyvrátené.

9. Pokiaľ ide o zdravotný stav maloletej A., otec zotrváva na tom, že diagnóza jej bola diagnostikovaná vo veľmi krátkom časovom úseku a keďže nemal možnosť sa s dcérou od januára 2022 stretnúť, nemal možnosť sa k jej správaniu a prejavom relevantne vyjadriť, navyše matka postavila otca do pozície štatistu, ktorý nemá možnosť vyjadriť sa k výberu lekára či psychológa a o záveroch je informovaný väčšinou iba zo súdnych spisov. Vzhľadom na takéto postupy nemajú odborníci možnosť vec objektivizovať, nakoľko vychádzajú výlučne z tvrdení matky, ktorá sa od januára 2022 stavia účelovo do pozície týranej osoby, otca opisuje ako tyrana, ktorý spôsobuje utrpenie celej rodine. Skutočným záujmom otca je však s ohľadom na záujem maloletých detí objektívne zistiť zdravotný stav maloletej A. a má záujem na vykonaní aj znaleckého dokazovania, ktoré sa má realizovať v konaní, čo však matka zrejme záujem nemá vzhľadom na jej prístup, keď spôsobuje prieťahy v konaní a vyhýba sa znaleckému dokazovaniu (nedostavila sa minimálne na 5 navrhovaných termínov vyšetrenia u znalca) a nedáva tak súdu možnosť objektívne zistiť skutočný stav, v ktorom by sa preukázali nielen osobnostné črty rodičov,

ale vyvrátili, alebo aj potvrdili sklony k psychopatológii, k používaniu návykových látok, manipulatívne správaniu a preukázalo by sa, ktorý z rodičov a do akej miery je schopný akceptovať význam role druhého rodiča v živote maloletých. Otec prikladá správu Centra pre liečbu drogových závislostí zo dňa 20.05.2022, v ktorom sa vzhľadom na vyjadrenia matky dobrovoľne podrobil vyšetreniam na závislosti. Nie je tiež pravdivé tvrdenie matky, že by bol nečinný vo vzťahu k realizácii styku s maloletými, opakovane kontaktoval matku za týmto účelom, komunikoval s pracovníkmi ÚPSVaR, navrhoval i asistovaný styk. Pokiaľ matka spochybňuje členov dozornej rady Rady pre práva dieťaťa, otec je toho názoru, že matkou predložené rozhodnutia nemajú výpovednú hodnotu, pretože nie je zrejmé, či rozhodnutia nadobudli právoplatnosť, ako aj či vôbec ide o tieto konkrétne osoby. Navrhol, aby odvolací súd potvrdil napadnuté rozhodnutie ako správne, nakoľko je v záujme maloletých zachovanie resp. budovanie vzťahu s oboma rodičmi a to napriek tomu, že to matke nevyhovuje.

10. Kolízny opatrovník sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

11. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/ CSP), po zistení, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP v spojení s § 62 ods. 1 CMP), preskúmal napadnuté uznesenie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), po doplnení dokazovania postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie matky je dôvodné.

12. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

13. Podľa § 28 ods. 1 písm. a) a § 28 ods. 2 Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

14. Podľa § 24 ods. 5 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

15. Podľa § 25 ods. 3 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo zakáže styk maloletého dieťaťa s rodičom, ak nie je možné zabezpečiť záujem maloletého dieťaťa obmedzením styku maloletého dieťaťa s rodičom.

16. Podľa čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie, pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa.

17. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkolvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnyimi alebo zákonodarnými orgánmi

18. Aj v zmysle čl. 5 Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné

vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

19. Zo zákonnej úpravy neodkladného opatrenia vo všeobecnosti vyplýva, že sa jedná o inštitút, ktorého základnou funkciou je dočasne upraviť pomery účastníkov, pričom nárok, prípadne právo, ktorému sa má poskytnúť dočasná ochrana formou neodkladného opatrenia, nemusí byť nepochybne preukázaný, musí byť však osvedčený. Miera osvedčenia sa riadi vždy konkrétnou situáciou. Súd pri rozhodovaní o ňom nezisťuje všetky skutočnosti, ktoré by musel zisťovať v prípade konečného rozhodnutia vo veci samej a obmedzí sa len na osvedčenie podstatných skutočností, z ktorých možno vyvodíť nutnosť dočasnej úpravy pomerov, pričom je vždy potrebné posúdiť, či touto dočasnou úpravou pomerov nedochádza k zásahu do základných práv jednotlivých účastníkov nad nevyhnutnú mieru a či dočasná úprava pomerov sleduje legitímny cieľ. Zároveň pritom platí, že najlepší záujem dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri akomkoľvek rozhodovaní súdu vo veciach týkajúcich sa maloletých detí, teda i pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia, i keď to CSP už výslovne v § 324 a nasl. neuvádza.

20. Odvolací súd preskúmal uznesenie súdu prvej inštancie, oboznámil sa s obsahom spisu a dospel k záveru, že súd prvej inštancie vec nie celkom správne posúdil, keď nedostatočne vzal do úvahy osobitosti tohto prípadu a nedostatočne vyhodnotil najlepší záujem maloletých detí. Zo skutkového stavu tak, ako bol zistený v priebehu odvolacieho konania bolo treba dospieť k záveru, že v danom prípade neboli naplnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia a neodkladná úprava pomerov v zmysle otcovho návrhu nie je v najlepšom záujme maloletých.

21. Obsahom spisového materiálu bolo preukázané, že rodičia maloletých spolu nežijú od januára 2022, kedy bolo otcovi súdnym rozhodnutím uložené po dobu 3 mesiacov nevstupovať do ich rodinného domu. Odvtedy starostlivosť o obe maloleté dcéry zabezpečuje výlučne matka a otec sa s deťmi prakticky nestýka (až na jedno, dve krátke stretnutia v roku 2022 za účelom odovzdania darčiekov, z ktorých stretnutí boli deti vystresované). Matka podala na otca trestné oznámenie vo veci týrania blízkej a zverenej osoby, ktorého sa mal dopustiť voči nej aj maloletej A. počas spolužitia rodiny a polícia začala v tejto veci vyšetrovanie. Podľa uznesenia OR PZ v Malackách ČVS:ORP-33/1-VYS-MA-2022 zo dňa 18.10.2023 bolo predmetné trestné stíhanie postúpené na prejednanie priestupku Okresnému úradu Malacky, keďže výsledky vyšetrovania preukazujú, že nejde o trestný čin, ale o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom proti občianskemu spolunažívaniu. Na súde sa vedie konanie vo veci samej o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, v ktorom sa vykonáva dokazovanie, vrátane znaleckého a tiež konanie o uloženie výchovného opatrenia. Otcove doterajšie návrhy na nariadenie neodkladného opatrenia boli všetky zamietnuté a nemá zatiaľ súdom upravený styk s maloletými, ani žiadnu inú možnosť kontaktu s deťmi. Preto sa na súde opätovne domáhal úpravy styku s maloletými formou neodkladného opatrenia podaním predmetného návrhu dňa 25.05.2023, ktorým žiadal, aby mu súd umožnil stretávať sa s maloletou A. každý týždeň počas bežného roka v utorok od 15.00 hod do 17.00 hod. a s maloletou C. každý týždeň počas bežného roka vo štvrtok od 09.30 hod do 11.30 hod. v priestoroch organizácie poskytujúcej služby asistovaného styku určenej súdom za asistencie psychológa, resp. odborného pracovníka organizácie; alternatívne stretávať sa s každým z maloletých detí raz týždenne v trvaní 2 hodiny v priestoroch organizácie poskytujúcej služby asistovaného styku určenej súdom za asistencie psychológa s tým, že deň a hodinu je oprávnená určiť poverená organizácia po dohode s rodičmi. Súd prvej inštancie, majúc za osvedčené, že matka otcovi kontakt s deťmi takmer neumožňuje a neguje aj jeho snahy o asistované stretnutie s deťmi za prítomnosti matky, v priestoroch ÚPSVaR Malacky, pričom vzhľadom na prístup matky v prebiehajúcich konaniach vo veci samej nie je možné očakávať, že by k stretnutiu otca s maloletými deťmi v dohľadnej dobe došlo, preto otcovi vyhovel napadnutým uznesením.

22. Odvolací súd mal preukázané, že súdom prvej inštancie upravený asistovaný styk otca s maloletými sa ani raz neuskutočnil. Kolízny opatrovník v odvolacom konaní doručil súdu správy Rady pre práva dieťaťa (zo dňa 15.08., 12.09. a 13.10.2023) o priebehu stretávania sa otca s maloletými v zmysle napadnutého predbežne vykonateľného uznesenia, z ktorých vyplýva, že na výzvu Rady na stretnutie otca s maloletými zo dňa 04.08.2023 matka reagovala požiadavkou na predloženie okrem iného akreditácie združenia ako aj plnej moci splnomocnenca Rady pre práva dieťaťa H. E. F., ktorá matku kontaktovala a zasielala jej predvolania na realizáciu styku. K realizácii styku v zmysle nariadeného neodkladného opatrenia nedošlo ani raz, nakoľko matka sa na žiadne z avizovaných

stretnutí nedostavila. Dňa 08.09.2023 Rada pre práva dieťaťa prostredníctvom jej splnomocnenca H. E. F.) navrhla súdu ukončenie asistovaného stretnutia otca s maloletými, keď, ako vyplýva z opisu doterajších pokusov o stretnutia otca s maloletými deťmi, všetky boli márne a to z dôvodov na strane matky. Tieto listinné dôkazy následne doplnila matka, ktorá súdu predložila jej komunikáciu s Radou pre práva dieťaťa a to tak s H. E. F. (označovanou v listoch ako splnomocnenkyňa Rady pre práva dieťaťa), ktorá s matkou nadviazala po vydaní neodkladného opatrenia kontakt a pozývala ju na realizáciu stretnutí maloletých s otcom, ako aj komunikáciu s B. H. P. N., prezidentkou Rady pre práva dieťaťa, ktorá v liste zo dňa 25.10.2023 adresovanom právnomu zástupcovi matky oznámila, že s H. E. F. (ktorá nedisponovala ani nedisponuje plnomocenstvom na vykonávanie aktivít v danej veci) ukončila Rada ku dňu 14.10.2023 akúkoľvek spoluprácu a ak došlo k nejakým aktivitám vo vzťahu k rodičom maloletých nie je Rada týmito nijako viazaná. Zároveň prezidentka uviedla, že rodičia maloletých detí B. nie sú v evidencii klientov Rady, keďže nemá k dispozícii žiadne rozhodnutie z OS Malacky, eviduje iba dotaz menovaného súdu zo dňa 01.06.2023, či by bolo možné realizovať v ich organizácii, pobočke Bratislava, styk otca s maloletými, ktorú výzvu Rada pochopila ako žiadosť o technické poskytnutie priestorov, a preto ich ponúkli zdarma a zároveň súdu oznámili, že síce Rada pôsobí pri ochrane práv detí v zmysle § 10 zák. č. 305/2005 Z.z. ale vedia odporučiť externú psychologičku, ktorá v prípade potreby vie rodičom poskytnúť odbornú pomoc na základe osobitnej zmluvy medzi ňou a rodičmi, nakoľko pôsobí ako SZČO, toto odporúčanie však nie je možné považovať za nijakú odbornú službu Rady pre práva dieťaťa, iba o prejav dobrej vôle pri hľadaní odbornej pomoci zo strany rodičov a keďže zistili, že ponúknutá pomoc psychologičky zostala bez odozvy, Rada má za to, že celá záležitosť sa riešila v inom režime.

23. Pokiaľ ide o vzťah maloletých k otcovi, ako vyplýva z listinných dôkazov, maloletá A. kontakt s otcom odmieta ako následok konfliktných situácií medzi rodičmi, ktorých bola v minulosti svedkom a jednak ako dôsledok jej vlastných nepríjemných spomienok z necitlivého správania otca k nej počas spolužitia rodiny. Zo znaleckého posudku č. 10/2023, vypracovaného znalcom z odboru psychológie PhDr. Igorom Obuchom v trestnom stíhaní vyplynulo o.i. to, že maloletá o otcovi hovorí, že ho nemá rada, lebo kričal na mamu aj na ňu, mamu má veľmi rada. Otca vníma ako človeka, ktorý bol zdrojom „negatívnych reakcií“ v rodine. S otcom sa teraz nestretáva a ani nechce. Pokiaľ ide o maloletú C., súd zistil, že táto bola v čase ukončenia spolužitia rodičov príliš útleho veku, aby si na toto obdobie pamätala, ale tiež vo veku, kedy ešte nemala vybudované k otcovi dostatočné citové väzby a v súčasnosti z dôvodu dlhodobej neexistencie kontaktov treba jej vzťah k otcovi ešte len začať budovať. Názor maloletej C. na styk s otcom zatiaľ riadne zisťovaný nebol. V konaní vo veci samej o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým súd nariadil znalecké dokazovanie, ktorému sa doposiaľ matka vyhýbala a opakovane sa neustanovovala na predvolania znalkyne. Samotná matka v priebehu tohto odvolacieho konania oznámila súdu, že sa neustanovila s deťmi k znalkyni PhDr. Fortis dňa 21.08.2023 na základe písomného predvolania, pretože deťom je v zmysle vyšetrenia u klinickej psychologičky H. E. A. doporučené minimalizovať stresové situácie spojené s vyšetrovaním a opakovaným súdnoznaleckým vypočúvaním, ktoré môžu potencovať celkové zhoršenie zdravotného stavu. Navyše maloletá A. už podstúpila znalecké dokazovanie v trestnom konaní vedenom pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby. Aj matkin ošetrojúci psychiater H. M. nedoporučuje matke akékoľvek aktivity potencionálne spojené s prežívaním strachu a pocitov ohrozenia, pričom rizikové sa javia najmä situácie vyžadujúce osobný kontakt s bývalým partnerom alebo situácie s potencionálne konfrontačnou atmosférou, čo je nepochybne aj znalecké dokazovanie. Pokiaľ by toto matka nedodržiavala, ošetrojúci lekár uviedol, že hrozí ďalšie poškodzovanie psychického zdravia matky a nepriamo aj maloletých detí, ktorých adekvátny psychický vývoj je kľúčovo závislý na dobrej psychickej a fyzickej kondícii matky. K svojmu vyjadreniu matka doložila lekársku správu H. M. zo dňa 21.07.2023 a lekársky nález H. E. A. zo dňa 11.07.2023.

24. V konaní bolo ďalej preukázané (por. psychologická správa Ambulancie detskej psychológie a terapií ADEPT s.r.o., psychologická správa klinickej psychologičky H. E. A., správa klinickej psychologičky B. N. B. z Poradenského centra PSYCHEE, Zvolen), že u maloletej A. je diagnostikovaná pervazívna vývinová porucha -Aspergerov syndróm. Táto porucha kladie zvýšené nároky na citlivý prístup k dieťaťu, okrem iného je nutné zabezpečiť stabilné domáce prostredie a tolerantný, prijímajúci prístup, aktuálne psychologovia nedoporučujú styk s otcom, dieťa sa potrebuje bezpečne stabilizovať. Zo záverov správy klinickej psychologičky B. N. B. ohľadom maloletej A. vyplýva, že v jej klinickom obraze okrem primárnej diagnózy Aspergerov syndróm sa potvrdili výrazne známky posttraumatickej stresovej poruchy, vysoká úzkostlivosť kompenzovaná výbuchmi hnevu, afektívnou a emocionálnou labilitou, pretrvávajúca odmietavosť a jasné nastavenie hraníc dieťaťa voči možným stretnutiam s otcom. Zo psychologického hľadiska aktuálne neexistuje spôsob, ktorý by neaktivoval s traumou spojenú

spomienku a nevedol k opakovanej retraumatizácii – kvôli tomu je opakovane zdôrazňovaná potreba nechať dieťaťu čas, nech si prirodzene prejde liečebným procesom bez kontaktu s otcom. Súd mal tiež osvedčené riziko vzniku vývinovej poruchy aj u maloletej C., keď podľa psychologickkej správy Ambulancie detskej psychológie a terapií ADEPT s.r.o., kde bola vyšetrená aj maloletá C., je toto dieťa na základe anamnestických údajov a tam realizovaného aktuálneho vyšetrenia maloletá C. hodnotená ako dieťa s vysokorizikovým vývinom v zmysle pervazívnej vývojovej poruchy- Aspergerov syndróm, pričom vzhľadom na nízky vek dieťaťa je potrebné dlhodobé sledovanie.

25. Napokon odvolací súd zistil zo zápisnice z pojednávania vo veci uloženia výchovného opatrenia, vedenej na Okresnom súde Malacky pod sp. Zn. 8P/169/2022, ktorú súdu zaslal kolízny opatrovník, že na pojednávaní dňa 24.10.2023 bol vo veci vyhlásený rozsudok, ktorým súd uložil obom maloletým deťom aj ich rodičom výchovné opatrenie vo forme psychologického poradenstva v rozsahu 60 hodín realizovaného v Centre pre deti a rodinu Malacky za účelom zlepšenia vzájomnej komunikácie medzi rodičmi a akceptácie postavenia druhého rodiča v živote maloletých detí, obnovenia vzťahu medzi maloletými deťmi a otcom a obnovenia stretávania sa otca s maloletými deťmi tak, že toto poradenstvo bude poskytované jednak maloletým deťom každému osobitne ako aj spoločne, každému z rodičov osobitne, následne v rámci spoločného poradenstva maloletým deťom spolu s rodičmi, pričom rozsah a frekvenciu poradenstva pre maloleté deti a ich rodičov stanoví poverený psychológ, resp. pracovník Centra pre deti a rodinu Malacky.

26. Za takto zisteného skutkového stavu nepovažoval odvolací súd za naplnené zákonné podmienky pre nariadenie otcom požadovaného neodkladného opatrenia. Na jednej strane je tu síce nutnosť rešpektovať právo maloletých detí na zachovanie a rozvíjanie vzťahov k obidvom rodičom, teda v danom prípade otca, s ktorým sa inak deti už viac než rok nestýkajú, zároveň však netreba zabúdať, že prioritným záujmom je vytvorenie podmienok pre riadny a bezproblémový vývin maloletých detí, v záujme ktorého je nutné brať do úvahy osobitosti prípadu a to predovšetkým zdravotný stav maloletých, u ktorých sa prejavuje (maloletá A.) alebo je tu vysoké riziko vzniku (maloletá C.) poruchy autistického spektra, vyznačujúcej sa problémami v sociálnych interakciách a vyžadujúcej špecifický prístup k ich potrebám. Maloletá A. navyše kontakt s otcom preukázateľne odmieta, pričom odvolací súd mal osvedčené, že je tomu tak z dôvodov na strane otca a nútenie do stretávania za uvedených podmienok nie je podľa názoru v najlepšom záujme maloletej, zvlášť formou neodkladného opatrenia vydaného na základe neúplného dokazovania. Rovnako pokiaľ ide o maloletú C., ani v jej prípade nemal odvolací súd za preukázané, že by vyhoviecie otcovmu návrhu malo byť v súlade s jej najlepším záujmom, keď v konaní bolo osvedčené, že ide o dieťa s vysokorizikovým vývinom v zmysle pervazívnej vývojovej poruchy, preto vhodný spôsob úpravy styku otca s maloletou musí byť súdom dôsledne zvažovaný a vychádzať rovnako z úplného a náležitého dokazovania tak, aby nedošlo nevhodným zásahom formou neodkladnej úpravy k neželaným následkom poškodzujúcim zdravý vývin dieťaťa. Napokon odvolací súd nevidel dôvod vyhovieť návrhu otca aj s ohľadom na skutočnosť, že súd medzičasom rozhodol o uložení výchovného opatrenia deťom aj rodičom vo forme psychologického poradenstva realizovaného v Centre pre deti a rodinu Malacky a to práve za účelom obnovenia vzťahu medzi maloletými deťmi a otcom a následne ich stretávania. Účel, sledovaný návrhom otca na nariadenie neodkladného opatrenia tak bude priebežne naplnený cestou uloženého výchovného opatrenia.

27. Vzhľadom k všetkým vyššie uvedeným skutočnostiam, majúci na zreteli najlepší záujem maloletých ako prvoradáce hľadisko pri jeho rozhodovaní, odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie za použitia ustanovenia § 388 CSP zmenil a návrh otca ako nedôvodný zamietol. O trovách konania odvolací súd nerozhodoval, keďže toto patrí až konečnému rozhodnutiu (§ 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP).

28. Senát krajského súdu uvedené uznesenie prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).